

Opgelicht

Tom Botte

OPGELICHT

Verhalen van de grootste
bedriegers van België

INLEIDING

7

**LAURENT DEMEY EN
DAISY RAGOLE**

14

MAURITS DE PRINS

40

GINA HEIRMAN

68

ILSE LEROI

88

**WILLIAM VANDERGUCHT EN
GHISLAINE GLYNCKE**

112

**WILLY WOUTERS AKA
RIC BLUM AKA FERNAND REMAKEL
AKA FREDERICK DE HEDERVARY...**

142

EN DAN ZIJN ER NOG...

179

LEO DE SMEDT

180

STÉPHANE BLEUS

185

ALBERT PANS

192

PATRICK DE MAERE

195

LAURENT DEMEY EN DAISY RAGOLE

Het flamboyante jetsetkoppel dat Crédit Lyonnais meer dan 90 miljoen euro ontfutselde

Verschillende kastelen; peperdure auto's; kunstwerken van Picasso, Paul Delvaux, Andy Warhol, Alechinsky, Ensor, Spilliaert, Permeke en Rik Wouters; exclusieve feestjes; een blits jacht; een sinaasappelplantage in Costa Rica; hotels in Zwitserland; villa's in Spanje, Frankrijk, Italië en Marokko; een vliegtuigmaatschappij in Sri Lanka; een golfclub... Laurent Demey en Daisy Ragole konden het zich begin jaren '90 allemaal permitteren. *The lifestyle of the rich and famous* was echt voor hen weggelegd. Hoe het exuberante koppel zich die levensstijl kon aanmeten, daar stelde blijkbaar niemand zich vragen bij. Demey was in de ogen van iedereen een geslaagd selfmade zakenman. Altijd strak in het pak, met een wijntje in de hand en grootse plannen in zijn hoofd, zo flaneerde Laurent Demey op zowat elke receptie van de West-Vlaamse zakenwereld. Met aan zijn zijde steevast de blonde Daisy Ragole. Geld was geen probleem voor de selfmade industrieel. Dat blonde Daisy echter het geld binnenbracht, op een niet zo frisse wijze, dat wist niemand.

Tot alle investeringen van Demey uiteindelijk faliekant aflopen. En het koppel tegen de lamp loopt. Op 11 maart 1997 komt de hele

zaak aan het licht. Demey had voor een van zijn bedrijven een lening aangevraagd bij de Generale Bank. Het dossier ging naar een analist in Brussel, die merkte dat er verdacht veel geld op zijn rekeningen werd gestort, telkens via bankcheques van Crédit Lyonnais. Crédit Lyonnais, de bank waar mevrouw Ragole toevallig werkt. Met het geld dat Ragole als bediende bij de bank doorsluisde naar de rekening van haar man, bouwde hij een internationaal zakenimperium op. Op woensdag 13 maart 1997 werden Daisy Ragole en Laurent Demey aangehouden voor oplichting. Ze zijn op dat moment allebei 49 jaar oud.

Vervalste handtekeningen

Daisy Ragole begon met geldverduistering in 1982. Haar man leidde, na enkele jaren lesgever aan de Kortrijkse tuinbouwschool te zijn geweest, zijn eigen middelgroot bedrijf Hortex in zijn woonplaats Wakken. Van tuinaanleg voor particulieren schakelde hij na een tijdje over naar wegeaanleg voor de overheid. Omdat het zo lang duurde voor de facturen betaald werden (bij de overheid kan dat een tijdje duren), belandde Demey zijn bedrijf al vlug in het rood. Gelukkig was er Daisy. Zij had een verregaande volmacht bij het Gentse filiaal van de bank waar ze werkte, Crédit Lyonnais, en op die manier kon ze met geld schuiven zonder dat iemand argwaan kreeg. Tot de fusie van Crédit Lyonnais met de Chase Handelsbank in 1991 was haar volmacht zelfs onbeperkt. Na die periode moest ze voor bedragen boven de 250.000 frank (6250 euro) twee handtekeningen hebben. Maar geen probleem voor Daisy, die vervalste ze gewoon. Ze beschikte immers over de wachtwoorden van haar collega's voor de elektronische buitenlandse betalingen voor het geval zij op vakantie waren. Na de fusie begon Ragole pas echt grote bedragen te verduisteren, ongeveer 500 miljoen frank per jaar.

Niemand merkte iets omdat Ragole de tekorten elke maand aanvulde. Op de laatste dag van de maand haalde ze geld van bankiersrekeningen – die tijdelijk in het rood mochten staan – en dat zette ze op tussenrekeningen. Bij het begin van de volgende maand werd het bedrag terug op die bankiersrekeningen gezet. Ze dempte ondertussen met het geld de bodemloze put die haar man aan het maken was.

Demey begon steeds meer aan grootheidswaanzin te leiden en deed de ene na de andere onrendabele investering. Hij kocht kastelen in Merelbeke en Waasmunster, een industriële bakkerij in Roeselare, villa's in Frankrijk en Spanje, een bootje van 12 miljoen euro, het verlieslatend skiresort Villars-sur-Ollon in Zwitserland. Voor 2,5 miljoen euro verwierf Laurent Demey de helft van de aandelen van de Waregemse Happy Golfclub, en hij kocht bedrijven, zoals een sinaasappelplantage in Costa Rica en een participatie in een vliegtuigmaatschappij in Sri Lanka, die hij zelfs nooit gezien had. Hij wilde altijd meer. Vrienden die geldproblemen hadden, konden ook altijd bij hem terecht om wat geld te lenen. En uiteraard was er ook zijn geliefde maar noodlijdende voetbalclub SV Waregem. Hij kocht er zich in 1996 de voorzitterszetel en hij redde de club van het bankroet door er meer dan een miljoen euro in te pompen. Hij sprong de clubkas bij en betaalde eigenhandig de spelerslonen. 'De J.R. Ewing van Zuid-West-Vlaanderen' was zijn bijnaam en hij was daar erg trots op.

Daisy Ragole, de bedrijfsjuriste en de financiële directrice, probeerde haar man allerlei aankopen uit het hoofd te praten, tevergeefs. Het huwelijk raakte in troebele waters en uiteindelijk gingen Ragole en Demey apart wonen. Demey ging met zijn minnares in het kasteel Les Roses in Waasmunster wonen, Ragole betrok het kasteel Schelderode in Merelbeke. Net voor Demey het kasteel

in Waasmunster betrok, gaf hij het met Daisy nog een frisse opknappbeurt met onder meer schilderijen van Picasso en Permeke en een pak antiek uit de 15^e en de 16^e eeuw. Dat alles samen voor bijna een miljoen euro.

Nieuwe recordhouder

Hoewel ze gescheiden gingen leven, bleven Demey en Ragole wel met elkaar verbonden door de grootscheepse oplichting, die maar bleef doorgaan. Met steeds grotere bedragen. Tot het Ragole te veel werd en ze, naar eigen zeggen, bewust fouten maakte. In de hoop dat de fraude aan het licht zou komen. Zegt ze. Maar misschien was na vijftien jaar frauderen zodanig de sleur erin gekropen dat ze gewoon onachtzaam of arrogant werd – met het idee: er kan me toch niets overkomen. Tot uiteindelijk alles toch aan het licht kwam. In 1997.

Ragole bekende meteen dat het om 3,68 miljard Belgische frank – of 91 miljoen euro – ging. Het was de grootste interne oplichting uit de Belgische bankgeschiedenis. Tot dan toe werd een Brusselse Gemeentekrediet-bediende, die in schijven 750 miljoen frank op zijn eigen rekening overschreef, beschouwd als de recordhouder. In Humo 3372 van 19 april 2005 verdedigde Ragole zich door te zeggen dat ze van plan was de bedragen ooit terug te betalen. Hoewel ze zelf beweert haar man verschillende keren op andere gedachten te hebben proberen te brengen, staat het toch buiten kijf dat Daisy Ragole het echte brein was in de fraudezaak, die wereldnieuws werd.

Toen de omvang van de fraude aan het licht kwam, werd Daisy Ragole al snel als de Vlaamse Nick Leeson bestempeld, naar de Britse effectenhandelaar bij Barings Bank, die met wilde speculaties de

bank de das omdeed. Experten wezen graag op één groot verschil. Bij de Baringsbank nam Leeson onverantwoorde risico's, gokte met puts en calls, maar heeft het geld dat hij in rook deed opgaan, niet in eigen zak gestoken. Bij Crédit Lyonnais gaat het om pure diefstal. Beide gevallen legden wel de grenzen bloot van de interne controles in de bankwereld. Men zou daar voortaan de macht van het individu uitschakelen en belangrijke transacties of beslissingen enkel nog door teams laten uitvoeren. Dat vroeg om een uitbreiding van personeel en controlemiddelen, maar de kost daarvan woog niet op tegen de grote verliezen die werden geleden door bedrog. Omdat Laurent Demey, voorzitter van SV Waregem, erbij betrokken was, werd hij in dezelfde pot gegooid als Eric Goethals, de voorzitter van Eendracht Aalst, die een paar maanden eerder wegens een grote fraude met beleggingsgeld werd opgepakt.

Terwijl hij in voorarrest zat, gaf Laurent Demey, in december 1997, vanuit de gevangenis van Gent, trouwens zijn ontslag als voorzitter van voetbalclub SV Waregem. In zijn brief aan het clubbestuur verklaarde Demey zijn ontslag uit bezorgdheid over het imago van de club. De toenmalige tweedeklasser vroeg aan Julot Cras om de vrijgekomen plaats van voorzitter in te nemen. Cras, actief in de houthandel en in immobiliën, was in de jaren '80 al lange tijd voorzitter van Waregem. 'Cras is een onbesproken figuur, die zijn hart verpand heeft aan de club en ook vertrouwd is met de werking ervan,' verklaarde de club toen zijn keuze. Ondertussen deed ook het gerucht de ronde dat Laurent Demey connecties had met de Russische maffia inzake een grootschalige wodka-smokkel.

Eerste proces

In 2005 kwam het tot een proces. Ragole, Demey en twaalf medebeklaagden – onder wie een paar notarissen die rechtstreeks of onrechtstreeks zouden meegeholpen hebben met de witwaspraktijken van het frauderende koppel, enkele medewerkers van voetbalclub SV Waregem die geld dat ze gekregen hadden als bestuurder waren ‘vergeten’ aan te geven en voormalige zakenpartners en juridische raadgevers van Demey – stonden terecht.

Procureur Peter De Smet spaarde tijdens het proces de hoofdverdachten niet. Een greep uit zijn strafvordering:

‘Mevrouw Ragole voelt geen schaamte. Ze is arrogant, een beetje trots zelf. Ze heeft geen berouw, wel veel zelfmedelijden.’

‘U bent niet beter dan een pooier, meneer Demey. U heeft misbruik gemaakt van uw vrouw.’

‘Daisy leeft ten koste van de Belgische Staat. Ze werkt niet en haar slachtoffers heeft ze nog geen frank terugbetaald.’

‘Laurent Demey was een wilde weldoener maar dan wel een weldoener van zijn eigen ego.’

‘Advocaten zullen ongetwijfeld pleiten dat de redelijke termijn overschreden is. Zeker omdat mevrouw Ragole vanaf dag één alles bekend heeft. Maar kan u ons kwalijk nemen dat we een vrouw niet op haar woord geloven die vijftien jaar achterbaksheid als levensmotto heeft gekozen?’

‘In Villars (Zwitserland) noemden ze Demey de koning van Villars. De zonnekoning.’

‘Als ik hier ooit een boek over schrijf, zullen ze het bij de fictie moeten zetten. Niemand gelooft dat.’

‘Toen Ragole bekende dat ze de 21 miljoen euro had gestolen waar wij naar op zoek waren, geloofden we haar niet. Toen ze er

nog aan toevoegde dat ze eigenlijk 91 miljoen euro had gestolen, waren we met verstomming geslagen.’

‘Spijtig genoeg is vijf jaar de maximumstraf,’ zei De Smet. ‘Ik heb al bankiers tot drie jaar cel zien veroordeeld worden omdat ze één keer een paar miljoen uit de kas graaiden. Onze wetgever heeft duidelijk geen rekening gehouden met kwaadaardigheid van het gehalte Demey-Ragole toen hij de straf bepaalde voor dit soort misdrijven. De openbare aanklager had het uitgerekend. Ragole en Demey zijn geen recidivisten, dus ze kunnen na een derde van hun straf vrijkomen. Ze hebben ook negen maanden in voorhechtenis gezeten. Als de rechtbank hen tot vijf jaar veroordeelt, staan ze na elf maanden weer buiten. Eén dag cel voor elke 45.000 euro die ze verduisterden. Dan is vijf jaar cel het minimum. Minder kan ik me niet veroorloven tegenover de publieke opinie en mijn eigen geweten.’ Zelf gaf Ragole volgens het Openbaar Ministerie slechts 125.000 euro van het gestolen geld uit. Ze investeerde het in kunst. Door haar diefstallen bracht ze het Belgische filiaal van Crédit Lyonnais wel aan de rand van het faillissement, zei de openbare aanklager. Twee collega’s van Ragole werden ontslagen omdat de bank hen mee verantwoordelijk stelde. De rest van het geld gaf de ‘onnozele’ Ragole, zoals De Smet haar noemde, uit ‘onbegrijpelijke liefde’ aan Demey. ‘Zonder de megalomanie van Demey zaten we hier vandaag niet. Zijn verantwoordelijkheidszin is nul. Zijn realiteitszin ook. Een kind heeft meer geweten dan meneer Demey,’ besloot hij.

Terwijl ‘het oplichtingsproces van de eeuw’ aan de gang was, gaf Daisy Ragole een opmerkelijk en openhartig interview in *De Standaard*. Mark Eeckhaut was de journalist die Ragole aan de tand voelde. Hieronder enkele passages uit dat interview.

‘Ik was opgelucht toen ze mij kwamen halen. Ik heb meteen alles verteld,’ zei ze tegen de journalist in kwestie. ‘Ik heb 27 jaar voor Crédit Lyonnais gewerkt. Van toen ik net van school kwam, in 1970, tot aan mijn arrestatie, in 1997. Op het moment van de arrestatie werkte ik als verantwoordelijke voor de dienst boekingen. Mijn dienst zag erop toe dat geld van de overschrijvingen op de juiste rekening terecht kwam, in binnen- en buitenland. Jaar na jaar kreeg ik een superevaluatie, ook in de periode dat ik al volop de rekeningen plunderde. Mijn oversten vonden me een modelbediende. Toen de speurders achteraf bij de bank vroegen waarom ik nooit gecontroleerd werd, zeiden ze dat ik zo goed was dat ze mij zelfs niet hoefden te controleren. Vreemde uitleg, vind ik, maar soit. In elk geval ben ik dertien jaar lang een modelbediende geweest. Maar mijn grote zwakheid was dat ik tot over mijn oren verliefd ben geworden op Laurent. Het was een *coup de foudre*.’

Daisy Ragole verklaarde dat Laurent Demey haar nooit had gevraagd om geld te verduisteren. ‘Dat was niet nodig,’ zei ze. Ze deed het omdat zijn bedrijf Hortex in financiële problemen zat. Er zat volgens haar niets anders op dan geld te ontvreemden want de banken wilden geen leningen meer verlenen. ‘Het was dat of failliet gaan,’ verklaarde Daisy Ragole. ‘Na die eerste diefstal – 450.000 frank – begon Laurent wel zelf geld te vragen. En ik gehoorzaamde om een faillissement te vermijden. En uit liefde. En er was nog iets anders: Laurent had een minderwaardigheidscomplex. Hij dacht dat hij niets kon, dat niets hem ooit lukte. En ik wilde hem helpen om daarvan af te raken. Door mij kon hij bewijzen dat hij echt iemand was, al was het dan met andermans geld. Eerst dacht ik: ach, het is maar voor even, ik stort het wel terug. Maar het werd altijd meer. Op den duur werd het te veel om terug te betalen en toen kon ik maar één ding doen: blijven verduisteren. Uit blinde liefde, ja. De mensen van de politie hebben gezocht naar een ander

motief, maar ze hebben er geen gevonden. Er is er ook geen. Ik heb geen frank voor mezelf gehouden. Alles ging naar hem. En zelfs toen de liefde allang verbleekt was en hij er een sliert minnaressen op na hield, kon ik niet meer terug. Twee jaar nadat ik begonnen was met mijn oplichterij, leefden we al niet meer samen. En toch ben ik hem nog twaalf jaar blijven geld geven. Nochtans heeft hij tijdens het onderzoek lang volgehouden dat hij niet wist waar het geld vandaan kwam.’

Niemand kon Laurent Demey op andere gedachten brengen bij zijn absurde aankopen. Ook Daisy niet. Daar vertelde ze dit over in het interview: ‘Niemand kon Laurent tegenhouden. Als hij weer eens op het punt stond een slecht draaiend bedrijf van één van zijn vele “vrienden” over te nemen, overlegde ik vooraf met zijn financieel directeur. We spraken af dat we het hem uit zijn hoofd zouden praten, maar dat lukte nooit. Laurent kocht bedrijven die hij nooit gezien had in sectoren waar hij geen verstand van had. Een sinaasappelplantage in Costa Rica, hotels in Zwitserland, een project in Canada, een luchtvaartmaatschappij met vluchten naar Sri Lanka. Gewoon om te hebben, niet omdat hij het nodig had of omdat hij er plannen mee had. Op den duur kwam elke ondernemer die in slechte papieren zat, bij hem aankloppen. En hij hielp hen, om toch maar graag gezien te worden. Laurent had helemaal geen kaas gegeten van zakendoen.’

Over haar werkwijze verklapte ze het volgende: ‘Daar is veel over gezegd en geschreven. De waarheid is dat ik nooit geld gehaald heb van rekeningen van particulieren. Dat was een erezaak voor mij. Bij banken bestaan drie soorten rekeningen: klantenrekeningen, rekeningen van andere banken en dan ook nog zogeheten tussenrekeningen. Als een rekeninghouder een groot bedrag wil overschrijven naar een andere rekening, kan het zijn dat de bank

daar even mee wacht tot alle vereiste documenten in orde zijn. Ondertussen wordt dat geld geparkeerd op een zogeheten tussenrekening. Het was van die rekeningen dat ik geld wegnam.

Die rekeningen mochten nooit in het rood staan. Dat werd altijd op het einde van de maand gecontroleerd. Dus op het einde van de maand haalde ik geld van de rekeningen van buitenlandse banken – die wél tijdelijk in het rood mochten staan – en zette ze op de tussenrekeningen. In het begin van de maand zette ik dat bedrag gewoon terug op de bankiersrekening. Geen haan die ernaar gekraaid heeft, veertien jaar lang.

Het was natuurlijk een stresserend leven. Ik kon mij niet permitteren om op het einde of in het begin van de maand vakantie te nemen of ziek te worden. Ik herinner me dat Laurent en ik de gewoonte hadden om de nieuwjaarsdagen in Zwitserland door te brengen. Ik moest dan eind december altijd gauw even met het vliegtuig over en weer naar het kantoor in Gent om mijn goocheltruc uit te halen. En in het begin van de maand moest ik alweer terug zijn om de beweging in de andere richting te maken. Gekkenwerk, achteraf bekeken.

Maar het was niet zo dat ik er wakker van heb gelegen. Het was net alsof er een knop binnen in mij zat die ik kon omdraaien als ik de deur van de bank achter me dichttrok.'

Daisy Ragole heeft altijd ontkend dat ze zelf een jetsetleven leidde. Van het verduisterde geld heeft ze zelf niet of nauwelijks 'genoten'. 'Het was Laurent die het jetsetleven leidde, niet ik. Die wereld interesseerde me in het geheel niet. Veel te artificieel. Als je met die mensen niet over materiële zaken praatte, bloedde het gesprek gewoon dood. Je kunt toch niet blijven zeggen hoeveel auto's en hoe-

veel huizen je hebt? Ik vond het altijd een beetje zielig. Ik ging nooit mee met Laurent,' verklaarde ze aan Mark Eeckhaut. 'Het kan misschien raar klinken, maar geld interesseert me niet. Het heeft me nooit geïnteresseerd. Het heeft me gestoord dat ze ons ten tijde van de arrestatie omschreven als een soort 'Hollywood-koppel'. De pers schreef dat ik het kasteel Schelderode in Merelbeke had gekocht voor één miljoen euro. Dat klopt niet: het kasteel is gekocht op naam van een Zwitserse investeringsmaatschappij waar Laurent beheerder van was. Hij heeft het gekocht om het te hebben en er mee uit te pakken bij zijn vrienden. Ik heb het wel volgehouden met litho's van Delvaux, Alechinsky, Warhol, Ensor, Spilliaert en Rik Wouters. Zelf was ik nu eenmaal geïnteresseerd in kunst, toneel en lezen. Kunst kopen was een hobby voor mij. Ik schuimde de veilingen af en kocht werken die ik mooi vond, maar ik hield me wel altijd aan het budget dat ik vooraf had opgesteld. Ik had ook kunnen doen zoals Laurent, dan had ik heel de veilingzaal met de inhoud gekocht.

Het zal misschien ironisch klinken, maar de dingen die ik heb gekocht, bleken achteraf wél allemaal goede investeringen. Trouwens, wat Schelderode betreft, ik heb nauwelijks in dat kasteel gewoond. Ik zat altijd op mijn eentje op een huurappartement in Knokke.

Achteraf bekeken heb ik al die jaren wel zeer eenzaam geleefd. Ik zocht geen contact met mensen omdat ik bang was dat ik hen in vertrouwen zou nemen. Zelfs mijn eigen familie wist nergens van. Ik kom uit een brave, zeer katholieke familie. Mijn vader zou de schande niet overleefd hebben. Pas toen hij overleed, begon ik echt vurig te hopen dat ze mij zouden arresteren.'

Dat ze uiteindelijk tegen de lamp liep, gebeurde volgens haar door een combinatie van factoren. 'Laurent begon in the picture te lopen toen hij voorzitter van SV Waregem werd. Banken zijn

altijd wantrouwig tegenover mensen uit dat milieu, omdat daar nu eenmaal veel zwart geld omgaat,' aldus Ragole. 'In 1997 wilde Laurent bovendien een zoveelste absurde investering doen. Hij wilde Hortex verhuizen van Dentergem naar Sint-Denijs-Westrem. Zomaar, zonder boe of ba, omdat één van zijn kennissen daar een leegstaand fabrieksgebouw had waar hij niet van afraakte.

Laurent wilde dat gebouw kopen en daar met de bouwonderneming Hortex naartoe gaan. Het zou honderden miljoenen franken kosten, en er was totaal geen bedrijfseconomische reden voor. Maar hij wou die man een plezier doen, zoals hij iedereen altijd plezier wilde doen. En ik moest voor het geld zorgen. Ik wist dat dat de druppel zou worden die de emmer deed overlopen.

Uiteindelijk heeft een audit van de toenmalige Generale Bank ons de das omgedaan. Laurent had een lening bij de Generale Bank aangevraagd. Zij besloten hem eerst goed door te lichten, volgens mij omdat ze wantrouwig stonden tegenover mensen uit de voetbalwereld. Hun analist heeft achterhaald dat de bedrijven van Laurent helemaal niet goed draaiden, maar dat er op mysterieuze manier wel altijd grote bedragen op zijn rekeningen terechtkwamen, allemaal afkomstig van Crédit Lyonnais. En toen was het voor Crédit Lyonnais natuurlijk ook niet moeilijk om uit te vissen hoe de vork aan de steel zat.

Ik herinner me dat de mensen van de interne audit op dinsdag 11 maart mijn kantoor in Gent binnenkwamen. Ze toonden me een uittreksel van een tussenrekening die voor 850 miljoen frank in het rood stond. "Wat is dat hier?" vroeg een van hen. "Dat geld heb ik meegenomen," zei ik. Daar schrokken ze wel even van.'

'Ze kon de mensen om haar vinger winden.' Dat was het excuus dat Crédit Lyonnais in 1997 gebruikte om uit te leggen waarom Daisy Ragole zo lang heeft kunnen frauderen.

'Dat vind ik een beetje goedkoop,' was Ragole haar antwoord in 2005. 'Ieder jaar moet de bank toch een sluitende balans voorleggen? En die balans wordt toch gecontroleerd door externe auditoren? Hoe kan het dan dat die tekorten nooit zijn opgevallen? Volgens mij zat er in die periode wel het een en ander scheef in de balansen van de bank.

Ik ben trouwens zeer ontgoocheld over de manier waarop de bank heeft gereageerd toen de oplichting aan het licht kwam. Ze hebben mijn directe overste en mijn medewerkster ontslagen, alsof het hun schuld was dat ik geld ontvreemd heb. Dat vind ik onrechtvaardig en het heeft mij ook veel pijn gedaan.

Vervolgens hebben ze hemel en aarde bewogen om naast Laurent en mij nog twaalf andere mensen voor de rechtbank te dagen. Mensen die Laurent en mij zouden hebben geholpen om geld wit te wassen, omdat zij zagezegd hadden moeten weten dat het om verdacht geld ging. Ook dat is oneerlijk. De bank probeert er onschuldigen bij te betrekken om op die manier nog zoveel mogelijk geld te kunnen recupereren.

Tja, ze hebben een speciale actie lopen waarbij ze nieuwe spaarders zeven procent rente beloven. Dat geld moet ergens vandaan komen, natuurlijk. (*lacht*) Maar eerlijk is het niet. De enigen die maandag voor de rechtbank horen te staan, zijn Laurent en ik. Ik hoop dat de rechter dat ook zal inzien.'

Over haar toekomstplannen en -verwachtingen was ze duidelijk. ‘Ik verwacht weinig of niets. Ik heb lang gewacht op dit proces en ik hoop dat ik – acht jaar na de feiten – niet meer naar de gevangenis hoef. Ik ben 58 jaar oud en ik heb alles bekend vanaf de eerste dag. Ik zie niet in welk belang de maatschappij er nog bij zou hebben als ik de gevangenis in vlieg. Na mijn arrestatie heb ik trouwens al negen maanden in voorarrest gezeten.

De eerste nacht in de gevangenis dacht ik: hoe zit het, Daisy, ga ik verderleven of ermee ophouden? En toen zei ik tegen mezelf: ach, ik zal hier ook wel doorheen spartelen.

En het is heel goed meegevallen. De sfeer in de vrouwengevangenis deed me een beetje denken aan wat ik me voorstel van een vrouwenklooster. Ik was zelfs blij dat ik even beschermd was tegen de buitenwereld. Het eerste werk wat ik daar moest doen, was trouwens mapjes van de Generale Bank vouwen, om rekeninguittrekels in op te bergen. Dat kon ik goed. (*lacht*) Daarna werkte ik in de bibliotheek. Lezen en de andere meisjes laten lezen.’

Of ze haar ex-man haatte? ‘Nee. Ik zie hem niet graag meer, maar ik haat hem ook niet. Ik denk niet dat ik tot haat in staat ben. Daarvoor heb ik altijd veel te veel begrip voor de mensen,’ vertelde ze tot slot.

Maximumstraf

Op 28 februari 2006 werden Ragole en Demey, ‘de grootste oplichters in 175 jaar België’, zoals de openbare aanklager ze bestempelde, in eerste aanleg elk veroordeeld tot de maximumstraf van vijf jaar cel en 99.157,41 euro effectieve boete. Het was bewezen dat Ragole het geld gebruikte voor de vele verlieslatende bedrijven van

haar toenmalige man, die volgens de rechter de ‘aanstoker van de fraude’ was. ‘Een juiste redenering,’ gaf zijn raadsman Piet Van Eeckhaut toe. ‘Zij pleegde de feiten, maar hij oefende morele druk op haar uit.’ ‘Laurent Demey was egocentrisch, trots, narcistisch, werd meegesleurd in een financiële roes, die na verloop van tijd heel vanzelfsprekend leek,’ aldus Van Eeckhaut. Op het moment van het proces kwam Laurent Demey trouwens aan de kost als zelfstandig werfleider na omzwervingen in de verkoop van azalea’s en snoepautomaten.

Geen klassieke oplichter

Volgens haar advocaat Vic Van Aelst was Daisy Ragole geen klassieke oplichter, ‘die per definitie aan zichzelf denkt’, maar deed ze alles uit liefde voor Laurent Demey. ‘Wat voor zin heeft het om mensen na negen jaar terug naar de gevangenis te sturen? Welk gevaar vormt Daisy Ragole voor de maatschappij? Ze is niet slecht van hart. Ze heeft nooit meegedaan aan het flamboyante leven van haar man. Ze dacht nooit aan zichzelf. Ze heeft nooit iets achtergehouden. Nu is ze burgerlijk dood en sociaal geïsoleerd.’ Bij haar aanhouding in 1997 bezat Ragole ongeveer 100.000 frank (2500 euro), die ook in beslag werd genomen. Op het moment van het proces leefde ze van een OCMW-uitkering. ‘Ze leeft van een uitkering en krijgt daarnaast wat toegestopt van haar zoon om rond te komen. Ze zit daar, in haar minuscule studio aan de slechte kant van Knokke. Alles wat ze kan doen, is wat wandelen aan de zee en lezen op de rand van haar opklapbed,’ verdedigde Vic Van Aelst haar. ‘Na haar voorhechtenis heeft Ragole een opleiding als antiquair gevolgd, maar niemand wilde haar in dienst nemen.’

‘De feiten werden inderdaad ingegeven door de ongebreidelde zucht naar snel en gemakkelijk geldgewin om de schijn van zakelijk succes hoog te houden,’ oordeelde de rechter. Toen Daisy Ragole op het proces het laatste woord kreeg, zei ze: ‘Ik heb twintig jaar van mijn leven verkwanseld. Eerst door de jaren schrik, omdat de zaak zou uitkomen. Vervolgens door de jaren onzekerheid in afwachting van de straf.’ Bij de uitspraak van de straf leken de grootste witwassers uit de Belgische geschiedenis echter weinig onder de indruk van het vonnis. Integendeel: Ragole toonde nadien in een interview met het Canvasduidingsmagazine *Terzake* zelfs geen greintje berouw. Volgens haar is de bank in de eerste plaats schuldig omdat die haar personeel niet beter controleerde. ‘Als er ooit iemand eens naar die rekeningen had gekeken, dan zouden ze het gezien hebben.’ ‘Tijdens de rechtszaak moest ik spijt tonen, omdat dat in mijn eigen belang was,’ verklaarde Daisy Ragole in *Terzake*. ‘Maar eigenlijk voel ik geen spijt. De bank heeft minstens evenveel schuld.’ Daisy Ragole maakte tijdens haar interview een erg ontspannen indruk, zat bij momenten zelfs smakelijk te lachen om wat er was gebeurd. ‘Toen ik aan de politie verklaarde dat ik minstens 87,5 miljoen euro of 3,5 miljard frank gestolen had (het bleek uiteindelijk 91 miljoen te zijn, n.v.d.r.), riep de man: “Maar dat is onmogelijk. Dat kan zelfs niet op mijn rekenmachine”. Haar motief? Ze benadrukte – net zoals ze dat in het interview met *De Standaard* deed – dat ze het allemaal deed uit liefde voor haar man. ‘Die maakte zichzelf graag belangrijk als de grote mecenas van de West-Vlaamse bedrijfswereld. Zo iets gaat rap rond. Na een tijdje kwamen alle slecht draaiende bedrijven bij hem aankloppen.’

Behalve de gevangenisstraf en de geldboete sprak de rechtbank de verbeurdverklaring uit van al het verduisterde geld tegenover de twee hoofdbeklaagden. Ze verloren ook allebei voor vijf jaar hun burgerrechten. De rechtbank vond dat de redelijke termijn

niet overschreden was voor Demey en Ragole, maar wel voor alle andere beklaagden. Zes werknemers en zakenrelaties van Demey ontsnapten zo aan de effectieve betaling van de verbeurdverklaringen. Vijf mensen werden volledig vrijgesproken.

Niet de maximumstraf, maar het feit dat de redelijke termijn niet voor de hoofdbeklaagden en wel voor de andere beklaagden gold, gaf aanleiding tot commentaren. ‘Dat is inderdaad merkwaardig. Ik geef toe dat we een beetje geschrokken zijn,’ verklaarde Piet Van Eeckhaut achteraf. De vijf jaar effectief kwam evenwel niet onverwacht. “*L’argent dévaste l’âme des gens*,” zoals wijlen president Mitterrand dat zo mooi zei,’ declameerde hij. ‘Geld verwoest de ziel van de mensen.’ ‘Maar ik ben tevreden dat de openbare aanklager, ondanks die straf, de onmiddellijke aanhouding niet heeft gevorderd. Dat komt natuurlijk doordat onze cliënt tussen 1997 en nu altijd heeft meegewerkt: hij ging zich twee keer per week aanmelden op het politiebureau, was altijd aanwezig in de rechtbank en hield zich strikt aan de voorwaarden. Dus in de moeizame “heropbouw” van zijn leven, heeft hij toch bewezen dat hij om kan gaan met vrijheid,’ aldus nog Piet Van Eeckhaut.

Hoewel Daisy Ragoles raadsman, Vic Van Aelst, na de uitspraak liet optekenen ‘geen onverdeelde voorstander van hoger beroep te zijn,’ gebeurde dat toch. Ragole wilde de uitvoering van de celstraf ontlopen. Op welke manier dat moest gebeuren, wilde de advocaat niet zeggen, maar een genadeverzoek was mogelijk, net als elektronisch toezicht. Op burgerlijk gebied kende de rechtbank 19 miljoen euro schadevergoeding toe aan Deutsche Bank, de opvolger van Crédit Lyonnais. Die moest het geld halen bij Daisy Ragole, niet bij de andere witwassers en ook niet bij Laurent Demey, want ‘hij werd vervolgd voor witwassen en heling, niet voor verduistering’, stelde de rechtbank. Dat Ragole als enige beschuldigde verantwoordelijk

werd gesteld om de schadeclaim van Deutsche Bank te betalen, achtte Piet Van Eeckhaut niet meer dan normaal. Van Aelst wees er echter op dat dat moeilijk zou gaan want dat zijn cliënte niets meer had. ‘Ze heeft uit de hele zaak geen profijt gehaald. Ik geloofde dat eerst ook niet. Ik kon niet begrijpen dat je de bank voor zoveel geld oplicht en dan niets opzij zet. Maar als je ziet hoe armoedig ze nu leeft, dan geloof ik het wel. Ze had maar één motief voor de oplichting: de liefde voor haar man.’ De rechtbank liet ook niet na om erop te wijzen dat de totale buit van Demey en Ragole nog een pak groter was dan de ‘grootste bankroof ooit’, die eerder in 2006 in het Britse Kent had plaatsgevonden en waarbij een recordbedrag van bijna 78 miljoen euro achterover werd gedrukt.

In beroep

In ieder geval: Demey en Ragole gingen in beroep. Ragole toonde voor het hof van beroep opnieuw – geveinsde? – spijt tegenover al wie ze in haar val meetrok. ‘Ik weet dat ik fout ben geweest en heb spijt voor al wie ik meesleurde,’ zei Daisy Ragole aan de voorzitter. Haar spijt was enkel voor de medebeklaagden. Tegenover Deutsche Bank, de opvolger van Crédit Lyonnais, haar werkgever, verpinkte ze opnieuw niet. ‘Ik wilde enkel de bedrijven van mijn man redden.’ Demey kreeg enkele rake sneren te verwerken van de voorzitter. Toen die Demey vroeg of die ooit winst maakte met zijn bedrijven, werd het even stil. ‘Niet dat ik weet, ik denk van niet,’ antwoordde hij. ‘Je kocht niet alleen kastelen maar je was vooral sterk in het bouwen van luchtkastelen,’ sneerde de voorzitter. Substituut-procureur-generaal Peter De Smet noemde Ragole een ‘mysterieuze vrouw’. ‘Ik begrijp haar attitude niet,’ zei hij. ‘Ze zegt wel dat ze spijt heeft, maar ze vertoont eigenlijk geen echte spijt. Geen greintje schroom. “Kijk eens wat ik gedaan heb,” verkondigt

ze met misplaatste arrogantie. Dat deed ze zelfs op televisie op de dag van het vonnis in eerste aanleg. Deze houding moét in de beoordeling van de strafmaat meespelen. Vijf jaar cel is eigenlijk peanuts in vergelijking met de ontvreemde sommen. Daar mag geen dag, zelfs geen seconde van af.’ Ook bij Demey bespeurde de aanklager geen berouw. Hij omschreef hem als ‘Lambik in *De Wilde Weldoener*: gewetenloos en zonder enige realiteitszin geld rondstrooiend dat niet van hem was.’

Op 26 maart 2007 bevestigde het hof van beroep van Gent de gevangenisstraffen, zette de beschuldigen voor tien jaar uit hun rechten en verhoogde de boetes tot 247.500 € voor Ragole en 495.000 voor Demey. Ze legden zich echter opnieuw niet bij de straf neer en het ‘fraudekoppel van de eeuw’ trok naar Cassatie. Demey en Ragole gaven niet op. In afwachting van het proces bleven ze op vrije voeten. Enkel in 1997 zaten beiden negen maanden in voorhechtenis. Dat de voorlopige hechtenis bijna negen maanden duurde, vond meester Van Aelst trouwens onbegrijpelijk. ‘De twee gingen spontaan tot bekentenissen over en waren uiterst goed aan het meewerken met het gerecht,’ aldus Van Aelst. ‘De raadkamer wilde hen reeds viermaal vrijlaten. Telkens ging het Openbaar Ministerie in beroep. Het argument van het Openbaar Ministerie, dat er nog een aanzienlijke geldsom ontbrak, werd nooit aangetoond. En plots, na negen maanden voorlopige hechtenis, blijkt de aanhouding van de twee niet langer noodzakelijk voor het onderzoek.’

Maar het doek over de grootste oplichtingszaak ooit in ons land was dus na tien jaar nog altijd niet gevallen. Het destijds flamboyante koppel, dat vijftien jaar een sprookjesleven leidde, was niet bereid om zich zonder slag of stoot bij de uitspraak neer te leggen.

Hof van Cassatie

In november 2007, tien jaar na de feiten, kwam de zaak voor het Hof van Cassatie en daar werd het arrest van het Gentse hof van beroep over de Crédit Lyonnaisfraudezaak verbroken op twee kleine punten. Volgens de raadsheren van het hoogste hof hadden hun collega's van het hof van beroep zich vergist bij de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen ten aanzien van Laurent Demey en drie medebeklaagden. De Gentse raadsleden zouden zich gebaseerd hebben op foute wetsartikelen. Daarnaast vond het hoogste hof nog een tweede fout. Het hof van beroep had immers een medebeklaagde veroordeeld tot een schadevergoeding aan de Deutsche Bank, maar had nagelaten vergoedende intresten toe te kennen op die schadevergoeding. Daarom werd het proces op die beide punten overgedaan voor het Antwerpse hof van beroep. Op alle andere punten, onder meer de celstraffen en boetes, blijft het Gentse arrest wel overeind. Tien jaar lang voerden Demey en Ragole daarna een juridische strijd om een stukje van hun imperium te redden en uit de gevangenis te blijven, maar na de uitspraak van het Hof van Cassatie moesten ze toch de cel in. In september 2009 werden ze vrijgelaten en mochten ze terug naar huis. Laurent Demey ging een tijdlang in 't kasteeltje in de Statiesstraat 12 in Dentergem wonen en nadien leefde hij in alle anonimiteit teruggetrokken in Willebroek. Daisy Ragole, die ondertussen 73 jaar oud is, woont nog steeds op haar appartementje in Knokke. Sinds 2009, tot aan zijn dood in 2016, heeft ze niet meer tegen Laurent Demey gesproken. Ze had geen enkel contact meer met hem, behalve de keren dat ze zich na hun vrijlating samen moesten aanbieden bij justitie voor controle. Zijn dood heeft Daisy Ragole zelfs van anderen moeten vernemen.

Laurent Demey overleed begin januari 2016 op 67-jarige leeftijd. Toen zijn ex-vrouw door de media werd gecontacteerd om een reactie over het overlijden van de man aan wie ze tot het einde van haar dagen zal gelinkt worden, zei ze het volgende: 'Ik wens niet te reageren. Die man is al lang een afgesloten hoofdstuk in mijn leven!' Meer niet.

Intussen...

Tot in 1997 waren het kleine Schelderode, een gehucht van Merelbeke, en zijn fraaie kasteel Ten Daele alleen lokaal bekend. Door de Crédit Lyonnais-affaire, en de rol van 'kasteelvrouw' Daisy Ragole daarin, stond Schelderode ineens op de wereldkaart. Laurent Demey kocht in 1994 via zijn Zwitserse holding Cassiopee het hele domein van de familie Plissart voor 35 miljoen frank. Volgens de Schelderodenaars flink onder de nominale waarde. Demey kocht het pand om er een riant optrekje voor zichzelf en zijn Daisy, toen nog zijn grote liefde, van te maken. Hij gooide veel geld tegen de restauratie aan, maar botste met het gemeentebestuur toen hij bij de verbouwingen en de inrichting van het park iets te ver ging. Toen de milieuableidende en de politie op 4 april 1995 vaststelden dat bulldozers bezig waren met draineringswerken die onherroepelijke schade zouden toebrengen aan de kwelbronnetjes in de steilrand van de Scheldevallei, liet de toenmalige burgemeester Guido Mortier de werken stilleggen. Nader onderzoek wees uit dat ook de toegangsreef zonder vergunning was verhard, dat Demey illegaal een paardenstal had laten optrekken en dat vier garages en een hondenhok – waarvoor nog maar net een vergunning was aangevraagd – er al stonden. Op straf van 1 miljoen frank schadevergoeding per dag, moest de zakenman alles in zijn oorspronkelijke staat herstellen. Iets wat hij zonder morren deed. Nadat Ragole en

Demey in maart 1997 werden gearresteerd en opgesloten, werd het kasteel, samen met hun andere eigendommen, in beslag genomen. Het kasteel uit 1865, ontworpen door kunstenaar Florimond Van de Poele in samenwerking met baron Jean Bethune, werd in februari 2000 als beschermd erfgoed gecatalogeerd.

Kasteel Roos in de Neerstraat in Waasmunster werd in 2013 verkocht aan een kapitaalkrachtige cardioloog uit de streek. Het kasteel werd in 1938 gebouwd door Mantabaas Henri De Lovin-fosse en in de jaren vijftig uitgebreid. Na het faillissement van textielreus Manta kocht Demey het neoclassicistische kasteel en het 31 hectare grote domein. Demey en Ragole lieten verscheidene verbouwingen uitvoeren, lieten de enkele honderden meter lange oprit asfalteren en staken het interieur in een modern kleedje. Ze namen hiervoor de Antwerpse topantiquair Axel Vervoordt onder de arm. In 2005, op het moment dat het eerste proces tegen Demey en Ragole werd gevoerd, werd het kasteel in Waasmunster te koop gesteld voor 'slechts' 1,95 miljoen euro. 'Een echt buitenkansje,' klonk het bij het vastgoedagentschap Engel & Völkers uit Antwerpen, dat in opdracht handelde van eigenaar Deutsche Bank, want jawel, in hun handen was het kasteel gevallen. Kasteel Roos was net voor de verkoop nog het decor voor de opnames van de tv-reeks *Het Goddelijke Monster* op VRT 1, naar de roman van Tom Lanoye. Het kasteel stond al tien jaar leeg, wat de lage verkoopprijs meteen verklaarde. Uiteindelijk bleek er bijzonder veel interesse voor het kasteel en ging het van de hand voor 2,86 miljoen euro.

Hoe was dit mogelijk?

Een bankbediende die in haar dooie eentje ruim 91 miljoen euro verduistert en daarmee kastelen, jachten en villa's koopt en een jet-setleven leidt. Hoe was dit in godsnaam mogelijk? Het kan enkel in een Hollywoodfilm, zou je denken. En toch gebeurde het. Waarom? 'Omdat goede klanten die veel geld hadden, iets soberder gecontroleerd werden dan de anderen.' Dat gaf een bediende van de auditafdeling van de Generale Bank als antwoord op de vraag waarom zijn bank de ogen sloot toen zakenman Laurent Demey jarenlang miljoenen euro's verdacht geld bij de bank parkeerde. Miljoenen die Demeys echtgenote Daisy Ragole eerder had ontvreemd bij haar werkgever Crédit Lyonnais. Hoe is het mogelijk dat een fraude van dergelijke omvang zo lang verborgen is kunnen blijven – 15 jaar lang! – bij Crédit Lyonnais, de werkgever van Ragole, maar ook bij de Generale Bank, de bank waar Demey zijn geld investeerde? Het was een vraag die de advocaten op het oplichtingsproces van de eeuw zich verschillende keren hardop stelden.

Henri V.N., een voormalige kantooroverste van Ragole bij Crédit Lyonnais, zei dat hij nooit iets had kunnen merken omdat hij geen toegang had tot de rekeningen waar Ragole mee fraudeerde. 'Controle was het werk van de mensen van de dienst Audit in Brussel,' zei hij. Gilbert H., ten tijde van de bank auditeur bij de Generale Bank, bevestigde dat zijn dienst nattigheid had gevoeld in 1997. 'Toen wij de liquiditeit van Demey wensten te controleren, verwees men ons vanuit België naar Zwitserland en omgekeerd. Dat was natuurlijk verdacht.' Maar de fraude was al bezig van in 1982. 'Tja, in die tijd was de witwaswetgeving nog niet zo streng en goede klanten die ogenschijnlijk goed boerden, werden al eens wat soberder gecontroleerd,' luidde het antwoord.

En het geld?

Het grootste deel van het gestolen geld was weg. De sommen gingen verloren in de kwakkelende bedrijven en risicovolle investeringen van Demey. Slechts 10 miljoen euro, nog geen achtste van het gestolen geld, kon gerecupereerd worden door de verkoop van Demeys kastelen, woningen en wagens. Voor Deutsche Bank België, dat Crédit Lyonnais België in 1999 heeft opgeslokt, en zich burgerlijke partij had gesteld in de hoop enkele miljoenen te recupereren, was de zaak barslechte reclame. De bank mikt immers op de grote vermogens in België en dat de interne controlesystemen duidelijk niet werken, krijg je onmogelijk aan je (potentiële) cliënteel uitgelegd. 'Een bank die meer dan veertien jaar lang wordt bestolen en zich in de eerste acht jaren een bedrag van een miljard frank laat ontfutselen, is dat nog wel een serieuze bank te noemen? Eén miljard! Het is ongelooflijk dat zo'n bank nog bestaat,' liet een advocaat van een van de beklaagden zich ontvallen.

Dat de Bijzondere Belastinginspectie de opbrengst van de verduistering had belast als een beroepsinkomen en meer dan 80 miljoen euro vorderde, was ook een tegenvaller voor de bank. Daardoor stonden twee grote schuldeisers tegenover elkaar, enerzijds de fiscus en anderzijds Deutsche Bank. Vermits de fiscus een voorrecht heeft tegenover andere, gewone schuldeisers, zouden de teruggevonden gelden naar de staat gaan en niet naar de benadeelde bank. De fiscus kreeg gelijk van het hof van beroep van Gent, maar Cassatie vernietigde die uitspraak in 2012 en verwees de zaak door naar het hof in Antwerpen. Eind 2014 kreeg de fiscus ook daar gelijk. De zaak kwam een tweede keer voor het Hof van Cassatie, dat uiteindelijk in juni 2016 concludeerde dat verduisterd geld niet als een belastbaar inkomen bestempeld kan worden.

Crédit Lyonnais gaf tijdens heel die rechtszaak geen enkele commentaar. De mogelijke schade van de affaire-Ragole werd in 1999 al verrekend in de overnameprijs, die neerwaarts werd bijgesteld. De bewuste afdeling *corporate banking* in Gent, waar Ragole werkte, bestaat allang niet meer.

Volgens René Verstringhe, naast Piet Van Eeckhaut de andere advocaat die Laurent Demey verdedigde, was de hele zaak *much ado about nothing*. Een storm in een glas water. 'De zaak is alleen belangrijk vanwege het bedrag dat ermee gemoeid is,' verklaarde hij. 'Maar op zich is de zaak heel eenvoudig: er is geld gestolen uit de kas!'

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

Gent, België

info@borgerhoff-lamberigts.be

www.borgerhoff-lamberigts.be

ISBN: 9789464788112

NUR: 740

D2023/11.089/210

©2023, Borgerhoff & Lamberigts nv

Auteur: Tom Botte

Eindredactie: Yves Van der Fraenen

Vormgeving cover en binnenwerk: Robin J. August

Coördinatie: Wim De Bock, Julie De Coninck & Joni Verhulst

Beelden binnenwerk: Belga Image (p.14 en 40)

Gedrukt in Europa

Eerste druk: november 2023

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.